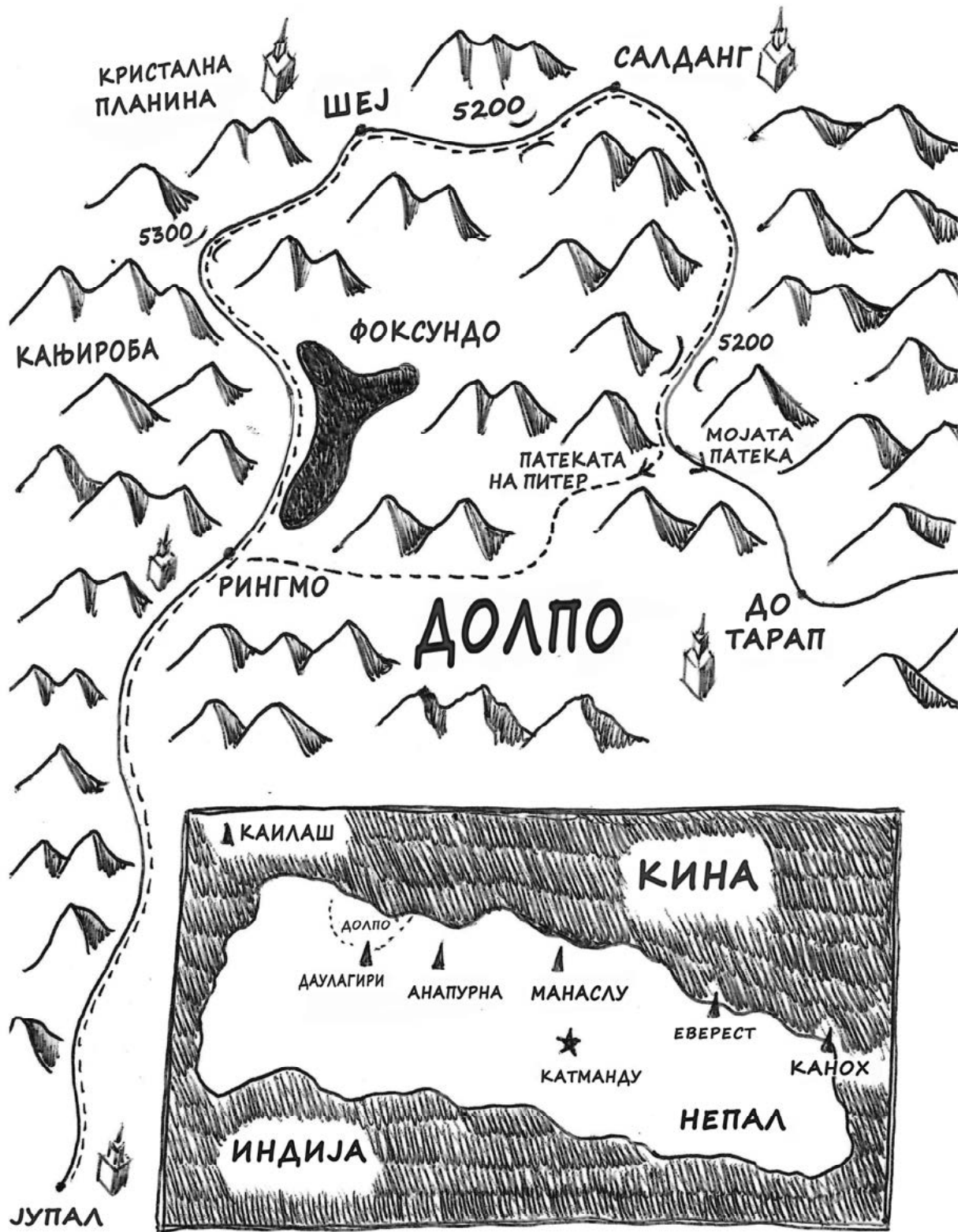
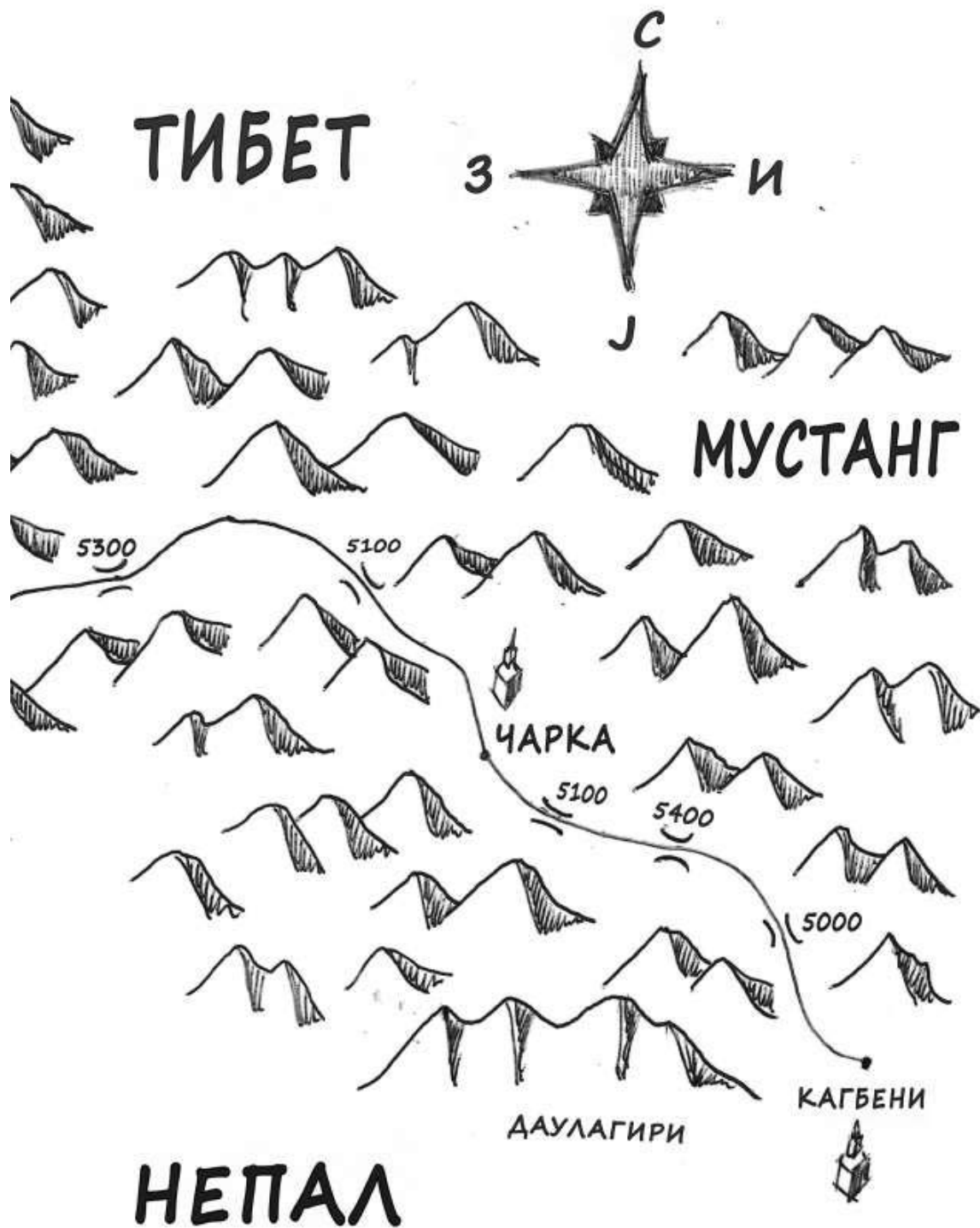

Паоло Коњети
НИКОГАШ НА ВРВОТ

На крајот од 2017 година и на мојата четириесетта година од животот, заминав со неколку другари во пределот Долпо, висорамнина на северозапад на Непал, каде што чекорејќи требаше да поминеме над пет илјади метри надморска висина, патувајќи пеш околу еден месец по должината на тибетската граница. Тибет беше недостижна цел не поради границата: окупиран од кинеската војска во 1950 година, уништен меѓу шеесеттите и седумдесеттите години на 20 век од фуријата на Културната револуција и, најпосле, неминовно колонизиран од новата капиталистичка Кина, тоа старо кралство на монаси, трговци и овчари едноставно не постоеше повеќе.

Но, постоеше, или така ми имаа раскажано, мал Тибет на непалската земја, преживеан поради некакво заборавање на историјата. И на мапите на Долпо изгледа како аномалија: таму каде што политички Непал, којшто нормално на југ го држи хималајскиот венец, го надминува и продира во бесконечната географска ареа на Тибетската Висорамнина, има еден регион целиот над четири илјади метри каде не стигнуваат монсуните, ниту патиштата, најнеплоден и најзаостанат и најненаселен во земјата. Можеби таму горе, си велев, ќе можам да го видам Тибет кој не постои веќе, кого никој од нас не ќе може да го види повеќе: ете го патувањето кое го посакував за моите четириесет години, соодветно за

прославување на збогувањето со она друго изгубено кралство, односно младоста.

Не беше тоа единствената причина за да одам. Друга исто толку важна причина беше карванот чијшто дел бев и јас. Хималаите не се земја во која лесно можеш да навлезеш: за да поминеш стотици километри меѓу ненаселени планини, неопходна е експедиција со водичи, носачи, мазги, камп што се монтира секоја вечер и се демонтира секое утро и сопатници.

Од деветтемина кои ќе тргнат со мене, едниот беше Никола за кого ме врзуваше пријателство кое беше во зародиш. Се сретнавме неодамна, чувствувавме дека сме слични и бевме во фаза во која се открива сè еден за друг. Но, верувавме обајцата дека пријателствата едноставно се случуваат: се основаат, се градат, имаат потреба од потфати за паметење во иднина. Така, еден пролетен ден му го опишав Долпо на телефон и го прашав:

– Ќе одиме таму заедно?

– Да – ми одговори. Сега веќе е есен и ниеден од двајцата не се повлече.

Другиот другар беше Ремицо, најдрагиот и најтешкиот пријател што го имав во овој период од животот. Во десетте години на нашето пријателство никогаш не успеав да го одведам на планина каде што е роден и пораснат и каде што јас отидов да живеам. Не дека сакав да го оттргнам оттаму, туку со него да споделам нешто поинакво: место каде што двајцата ќе бидеме странци, чувството на далечината и истражувањето. Го обработував со месеци, ја користев секоја можна техника на убедување, но добив само сомнежи и колебање.

Секогаш имаше едно колено кое не одеше, пари што недостигаа, дури и автомобилот му правеше проблеми. Најпосле се појави на аеродромот кога веќе се бев помирил дека нема да го видам како пристигнува.

– Значи доаѓаш и ти? – прашав.

– Е да – одговори спуштајќи ги рамената.

Знаев дека на планина се пешачи сам дури и кога се пешачи со некого, но бев задоволен од тоа што ќе можам да ја споделам мојата осаменост со овие другари.

Тргнавме на почетокот од октомври кога на Алпите веќе се очекуваше снег и се истоваривме во Катманду, топол и прашлив, тукушто излезен од сезоната на монсунот. Од мојата последна посета, градот изгледаше како уште да се раширил во својата пространа долина; имаше дополнителни слоеви на периферијата, населби со бараки, резидентни квартави, кучиња скитници, просјаци, скелети од крави наред улица, деца. Од храмовите на Индусите и будистите на плоштадот Дурбар, оштетени или целосно разрушени од земјотресот од пред две години, останале уште урнатините и дрвените потпирачи за да ги крепат преостанатите ѕидови. Големи плакати објавуваа дека кинеската Влада е надлежна за реконструкцијата. Кина? Што правеше Кина на најважниот плоштад во Непал?

Јас заминав од дома со температура што ми ја зголемуваше збунетоста и кога една жена ме убеди да купам млеко во прав за нејзиното дете, дозволив да ми ги украдат сите рупии таа и нејзиниот соучесник од дуќанот. Месарите во споредните улички го изложуваа